نقش
ذاکران و مداحان
در زنده نگه داشتن
نهضت حسینی

سید احمد محمود زاده

بسم الله الرحمن الرحیم

نقش ذاکران و مداحان در زنده نگه داشتن نهضت حسینی

نویسنده:

احمد محمود زاده

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

نقش ذاکران و مداحان در زنده نگه داشتن نهضت حسینی

مشخصات کتاب

سید احمد محمود زاده

مقدمه

«کلام»، قالب مفاهیم ذهنی است.سخن، ترجمان اندیشه ها و احساس هاست.الفاظ، بار معانی را به دوش می کشند.و... شعر، که از جوهره تخیل قوی و ترسیم زنده و تصویر جاندار، نسبت به آنچه دردل و جان می گذرد برخوردار است، رساتر و نافذتر و ماندگارتر است.ارزش شعر خوب و متعهد، وقتی روشن تر می شود که به تأثیرهای منفی شعر هجو و لغو و فاسد توجّه کنیم.سود و تأثیر شعر حق، وقتی معلوم می شود که به تباه گری سروده های منفی و اشعار ویران گر و قالب های ادبی در استخدام کفر و ستم و گناه دقت شود.در هر صورت، هر دو، سلاح است؛ یکی با حق، یکی برحق.هر دو شمشیر است؛ یکی بر فرق باطل؛ دیگری بر چهره حق.و شعر بد و منفی و ضد ارزش را جز با شعر خوب و پرمحتوا و آرمان گرا و حق گونمی توان پاسخ گفت. قول خداوند است که:(ادفع بالتی هی احسن السیئه....).اگر شعرهای لغو و مبتذل و در خدمت فساد و طغیان، «سیئه» باشد، شعر خوب واستوار و زیبا، در دفاع از حق «حسنه» است و «سیئات شعری» را که باید با «حسنات شعری» از میدان به در برد.

مدایح و مراثی

سروده های شاعران در آنچه درباره اهل بیت (ع) است، عمدتاً دو محور اساسی دارد:۱- مدایح؛۲- مراثی.در مدایح، فضایل ائمه مطرح می شود و در مراثی، سوگ و رثای شهدای مظلوم خاندان پیامبر (ص) بیان می گردد و روشن است که جهت گیری این مرثیه های سوزناك و بیان شهادت ها - چه به صراحت و چه با کنایه - متوجه خلفا و والیان وابسته به قدرت های مسلط بود که شهیدان، کشته کین و عداوت آن ها بودند.ستایش و مدحی هم که در قالب شعر، از امامان شیعه و

اولیای دین و عترت پیامبر (ص) می شد، صرفاً مداحی و تملق و ثناگویی نبود، چرا که این گونه مدح های تملق آمیز، معمولاً برای خود شیرینی و کسب زر و سیم و رسیدن به دنیا و دینار بود، و نه شاعران شیعه اهل این کار بودند و نه چنین سروده هایی مورد حمایت ائمه: بود. انگیزه و هدف و سبک کار و محتوای آن اشعار، با آنچه در دربارهای سلاطین و خلفا و امیران مرسوم و متداول بود فرق می کرد.استاد محمد رضا حکیمی در این باره می نویسد:«... شاعران سلف اسلام که در دامان این تعالیم، تربیت یافته بودند، هرگز به سوی مدح گویی، به معنای متعارف نمی گراییدند و آن را مذموم می دانستند و از نظر شرع،منهی، بعدها بیشتر شاعران مذهبی، به ویژه در زبان پارسی از اصالت کار دور ماندند و درمدایح دینی نیز غرض اصلی را رها کردند.باری، در شعر مذهبی نظر کلی، بر نشر مبادی دین و احیای حقایق ایمان و زنده کردن دل ها و جان ها و جاری ساختن خون حماسه و تعهد در رگ ها و پی ها.از این رو شاعران بزرگ شیعه، همیشه برای حکومت های فاسد، خطری بزرگ محسوب می شدند، زیرا آنان در خلال مدح آل محمد (ص) حقایق دینی و صفات لازم حاکم دینی را یاد می کردند و با ذکر صفات اسلامی امامان و مقایسه و تحقیر زمام داران،دل ها را به حق و حکومت حق توجّه می دادند...»این شیوه و پیمودن این راه، الهام گرفته از ره نمودهای خود ائمه (ع) بود و آن حضرات، هم با صراحت، مشوق و فرا خواننده صاحبان این هنر به دفاع از حق و فضیلت بودند، و هم رفتار و سیره عملی آنان در زندگی، مؤید این گونه شاعران بود. ائمه

شیعه لفظاً و عملاً، با صراحت و کنایه، مدافع شاعران متعهد و مدیحه سرایان متقی و مرثیه خوانان حق شعار بودند.امام جواد (ع) به عبدا... ابن صلت " نوشت که: «در سوگ من و پدرم حضرت رضا (ع) مرثیه بسرای».امام رضا (ع) فرموده است:«هیچ مؤمنی در ستایش ما شعری نمی گوید، جز آن که خداوند در بهشت برای او به اندازه بیش از هفت برابر دنیا بنا نهد».پیشوای ششم حضرت صادق (ع) فرموده است:«هر کس درباره ما یک بیت شعر بسراید، خداوند به پاداش آن خانه ای در بهشت برایش می سازد».توجه و عنایتی که در این گونه روایات مکرر نقل شده روی تعبیر «فینا» است؛یعنی درباره ما و در حق و شأن ما، بُعد تعهد و حماسه و جنبه حق گرایانه شعر را نشان می دهد که ارزش دهنده شعر و بیان ادبی است.تجلیل شعری از ائمه، تجلیل و ستایش حق و اسلام و عدالت است. و بیان مظلومیت های آنان و مرثیه سرایی برای شهیدان اهل بیت (ع)، به طور ضمنی مبارزه باستم و خفقان حکام جور بوده و آن چنان مقدس و ارزش مند است که هم تراز و هم پایه باعبادت، در ارزش مندترین لحظه ها و مکان های مقدس عبادت به حساب می آمده است و گوش کردن به آن عبادت است.«کمیت» در موسم حج و ایام تشریق، در "منی" خدمت امام صادق (ع) می رسد و ازحضور امام اجازه می طلبد تا شعری را که سروده است، بخواند. امام می فرماید: «این ایام،ایام بزرگی است.» (یعنی، شعر خواندن در این موقعیت عبادی و حساس، مناسب نیست).«کمیت» می گوید: «اِنّها فیکم؛ شعر درباره شماست.» امام می فرماید: بخوان.چنین برخورد و اجازه گرفتنی را هم در «ایام البیض» با امام باقر (ع)

داشت و سروده خویش را درباره شهدای کربلا خوانده است و حاضران با شعرا گریسته اند و امام باقر (ع) او را دعا کرده است.علامه امینی درباره سید حمیری "که یکی از این وارسته مردان مخلص اهل بیت: و شاعران نام آور و صاحب ولایت و توانا و بلندپایه و چیره دست و پاک دل شیعه و یادآور بزرگ حماسه عاشورا بود و نزد امام صادق (ع) منزلتی عظیم داشت وسروده های انقلابی و مرثیه های سوزناک و پرمحتوایش از نفوذ و شهرت و قوت کم نظیری بهره مند بود، می گوید:«... از بسیاری از شاعران، در جدیت و دعوت به بنیاد استوار پیشی گرفت و درستایش عترت پاک پیامبر، فراوان شعر گفت، با ایثار جان و هستی در راه تقویت روح ایمان در جامعه و احیای دل های مرده، با پراکندن و نشر فضائل "آل ا..." و گسترش فضایل این خاندان ونکوهش و انتقاد از دشمنانشان، از دیگر شاعران، برتر و بالاترگشت...." و به قول ابوالفرج اصفهانی، شعرهایش یا آمیخته به مدح بنی هاشم، یا بدگویی و انتقاد از دشمنان و مخالفانشان بود...»این نمونه ای از «تولی» و «تبری» در محتوای شعری اوست. البته تنها به مرحله قلبی و زبانی بسنده نمی کرد و این موقع، در عمل و رفتار اجتماعی و گسستن ها و پیوستن های او مشهور بود.دعبل نیز یکی از این شاعران والامقام و بلندپایه است که سروده هایش آوازه و شهرت و نفوذ خاصی داشت و مورد تکریم شایسته ثامن الائمه (ع) قرار گرفت.قصیده معروف «مدارس و آیات...» او، که در سوگ شهدای آل محمد (ص) و به خون خفتگان دشت کربلا و بیان فضایل اهل بیت:است، یکی از بهترین و زیباترین شعرهای اوست.در دیگر مسائل به خصوص در مرثیه، اباعبدا... (ع) و

ستایش از ائمه، شعرهای فراوانی دارد.روشن است، حرکت در چنین خطی و داشتن چنین موضعی متعهدانه و قاطع و صریح، برای شاعران گران تمام می شده است و زندگی سراسر سختی و فشار و هراس این گونه فرزانگان شیردل و شعرای بی باک، نشان این حقیقت است.برای این سخن، نمونه های فراوان می توان یاد کرد از جمله کمیت بن زید، شاعر معروف اهل بیت (ع) که تاکنون به صورت مکرر نامش آورده شده یکی از آنان است.کمیت، به جهت قصیده بلند بالایی که در بعضی از ابیات آن به مدح بنی هاشم و بیان سوگ نامه برای زیدبن علی، و پسرش یحیی بن زید (ع) پرداخته بود، وقتی گزارش این قصیده تعهدبار به "هشام بن عبدالملک" رسید، به والی آن روز کوفه «خالد بن عبدا... قیسری» نوشت و سوگند داد که دست و زبان کمیت را قطع کند... که ناگهان کمیت، خانه خود را در محاصره نیروهای سواره والی دید. کمیت را دستگیر کردند و به زندان افکندند.می بینیم که داستان خون بار شیعه در ادبیات و شعرش، فقط در ائمه (ع) خلاصه نمی شود بلکه به بیان فضایل علوی های دیگر هم که در مبارزه با امویان شربت شهادت می نوشیدند، می پرداختند. نام و چهره کسانی همچون «عبدی کوفی»، «سید رضی» و ده ها تن دیگر در این رواق می درخشد و آثارشان سرشار از لطافت و ظرافت و زیبایی درسوگ شهیدان و مدح ائمه (ع) است.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ یَسْتَوِی الَّذِینَ یَعْلَمُونَ وَالَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹